بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް

- **ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު:** 2021/HC-A/168
- **އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް:** އިހުސާން ސަޢީދު، ސ. ހޯރިގެ، މާލެ
- **އިސްތިއުނާފު ރައްދުވި ފަރާތް:** -
- **މައްސަލައިގެ ބާވަތް:** ރަޖިސްޓްރާރުގެ ނިންމުން އަލުންބަލައި ނިންމުން

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލީސް:

ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދު

ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުއްރަޢޫފު އިބްރާހީމް

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް

ނިމުނު ތާރީޚު: 29 ޝައްވާލް 1442 / 10 ޖޫން 2021

ހައިކޯޓުގައި ޤަޟިއްޔާ ނަޒަރުސާނީ ކުރެވުނު ތާރީޚް:

19 ޝައްވާލް 1442

31 މޭ 2021

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ނިންމުން:

- **ނަންބަރު:** 02/Cv-C(A)/2021 ނިންމުން
- **ނިންމި ތަން:** ސިވިލް ކޯޓު
- **ޚުލާޞާ:** ރަޖިސްޓްރާރުގެ ނިންމުން އަލުންބަލައި ނިންމި ނިންމުން
- **ހުށަހެޅުނު ތާރީޚް:** 17 ޖަނަވަރީ 2021
- **ނިމުނު ތާރީޚް:** 08 ފެބުރުއަރީ 2021

ފަސްޓް އިންސްޓަންސް މަރުޙަލާގެ ޙުކުމް

މައްސަލައިގެ ތަޢާރަފު

1. މިއީ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 02/Cv-C(A)/2021 ނިންމުމުން (ތަޙުޤީޤާތުގެ ނިންމުން އަލުން ބަލައި ނިންމުމާއި) އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް ކާލި، ސ. ހިތަދޫ، އިބްރާހީމް ސަޢީދުގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ މައްސަލައެކެވެ.

ކަން ހިނގާފައިވާ ގޮތް

2. އިބްރާހީމް ސަޢީދު، ޕޮލިސް ސަރވިސް ދާއިރާގައި ޚިދުމަތް ކުރަމުން ދިޔަ ޕޮލިސް ސާރޖަންޓް ރޭންކުގެ އޮފިސަރެއް ކަމުގައި ވާތީ، ޕޮލިސް އިންސްޓިޓިއުޓް ކޮމާންޑަށް ޓްރެއިނިންގ ޖެހުމަށް ޕޮލިސް ޖޯއިންކުރި ފަރާތެއްގެ ގޮތުގައި ޕޮލިސް އޮފިސަރުންގެ މަޤާމުގެ ތަރައްޤީ ކުރުމަށް ލިބެންޖެހޭ ތަމްރީނާއި ޙައްޤުތައް ހޯދުމަށް 18 ޖޫން 2020 ގައި އެމްޕްލޯއިމަންޓް ޓްރައިބިއުނަލަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުން، އެ މައްސަލަ އިބްރާހީމް ސަޢީދުގެ ފަރާތުން 17 ސެޕްޓެމްބަރު 2020 ގައި އެމްޕްލޯއިމަންޓް ޓްރައިބިއުނަލުން ބާޠިލްކުރެއްވިއެވެ. އެމްޕްލޯއިމަންޓް ޓްރައިބިއުނަލުގެ[1] 4 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޓްރައިބިއުނަލުގެ އިޚްތިޞާޞްގެ ދާއިރާއަށް ނުވަދެ އިސްތިއުނާފު ނިންމާފައިވާ މައްސަލައަކަށް ވާތީ، އެ މައްސަލައެއް ބެލުމުގެ ފުރުޞަތު ނެތް މައްސަލައެއްކަމުގައި 15 އޮކްޓޫބަރު 2020 ގައި އެ ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމާފައިވެއެވެ.[2]

3. އެ ނިންމުމާއި އިބްރާހީމް ސަޢީދުގެ ފަރާތުން އެ މައްސަލަ 16 ޑިސެމްބަރު 2020 ވާއިރުގައި ހުށަހެޅީ ސިވިލް ކޯޓަށެވެ. އެމްޕްލޯއިމަންޓް ޤާނޫނުގެ[3] ދަށުން 6 ވަނަ އިސްތިސްނާ ލިބިގެން، އެ މައްސަލަ ސިވިލް ކޯޓުން

---

[1] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

[2] އެމްޕްލޯއިމަންޓް ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު 200-L/INDIV/2020/253 ޓްރައިބިއުނަލުން ނެރުނު ނިޔާ މައްސަލަ ބަލައި ނިންމި (15 އޮކްޓޫބަރު 2020)

[3] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

ބެލުމުގެ އިޚްތިޞާޞް [illegible]، އެ މައްސަލަ ބޭލުން ނެތް ކަމަށް 07 ޖަނަވަރީ 2021 ތާރީޚުގައި އެކޯޓުން ނިންމާފައިވެއެވެ.[4]

4. ސިވިލް ކޯޓުގެ ޤަޟިއްޔާގެ އެ ނިންމުން[5] އަލުންބަލައިދިނުމަށް 17 ޖަނަވަރީ 2021 ތާރީޚުގައި އިހްސާން ޝަރީފްގެ ފަރާތުން ސިވިލް ކޯޓަށް ހުށަހެޅިއެވެ. އެ ހުށަހެޅުމާ ގުޅިގެން 08 ފެބުރުއަރީ 2021 ތާރީޚުގައި، ޤަޟިއްޔާގެ ނިންމުމަށް[6] ތާއީދުކޮށް، އެކޯޓުގެ އިސްޤާޠީގެ ނިންމުން ނިންމާފައިވެއެވެ.[7] އެ ނިންމުން[8] އިހްސާން ޝަރީފްގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފު ކުރިއެވެ. މިއީ އެގޮތުން ބެލި އިސްތިއުނާފީ ޤަޟިއްޔާއެވެ.

އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތައް

5. ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 02/Cv-C(A)/2021 ނިންމުމުން (ޤަޟިއްޔާގެ ނިންމުން އަލުންބަލައި ނިންމިގޮތް) އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އެދި އިހްސާން ޝަރީފްގެ ފަރާތުން 04 (ހަތަރެއް) ނުކުތާ ހުށަހަޅައި އެ ނުކުތާތަކާ ބެހޭގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ މަޖިލީހުގައި ފާހަގަ ކުރައްވާފައިވެއެވެ. އެނުކުތާތައް ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތައް ތިރީގައި މިވަނީއެވެ.

- **ފުރަތަމަ ނުކުތާ އަކީ:** ޤާނޫނުއަސާސީގެ[9] 43 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އިން ކަށަވަރުކޮށްދީފައިވާ ޙައްޤު ގެއްލިފައިވާކަމަށް [illegible] ޢަމަލުކޮށްފައިވާކަމަށް ބުނެ ފާހަގަކުރާ ނުކުތާއެވެ.

---

[4] ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 144-D(RN)/2021/02 ޤަޟިއްޔާގެ ނިންމުން (07 ޖަނަވަރީ 2021)

[5] ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 144-D(RN)/2021/02 ޤަޟިއްޔާގެ ނިންމުން (07 ޖަނަވަރީ 2021)

[6] ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 144-D(RN)/2021/02 ޤަޟިއްޔާގެ ނިންމުން (07 ޖަނަވަރީ 2021)

[7] ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 02/Cv-C(A)/2021 ޤަޟިއްޔާގެ ނިންމުން އަލުންބަލައި ނިންމިގޮތް (08 ފެބުރުއަރީ 2021)

[8] ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 02/Cv-C(A)/2021 ޤަޟިއްޔާގެ ނިންމުން އަލުންބަލައި ނިންމިގޮތް (08 ފެބުރުއަރީ 2021)

[9] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީ 2008

- ދެވަނަ ނުކުތާ އަކީ: ޤާނޫނުއަސާސީގެ[10] 37 ވަނަ މާއްދާއިން ކަށަވަރުކޮށްދޭ ޙައްޤު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަމަށް ބުނެ ފާހަގަކޮށްފައިވާ ނުކުތާއެވެ.
- ތިންވަނަ ނުކުތާ އަކީ: ޤާނޫނުއަސާސީގެ[11] 65 ވަނަ މާއްދާއިން ކަށަވަރުކޮށްދޭ ޙައްޤު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަމަށް ބުނެ ފާހަގަކޮށްފައިވާ ނުކުތާއެވެ.
- ހަތަރުވަނަ ނުކުތާ އަކީ: ޤާނޫނު ނަންބަރު 02/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 28 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އިން ކަށަވަރުކޮށްދޭ ޙައްޤު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަމަށް ބުނެ ފާހަގަކޮށްފައިވާ ނުކުތާއެވެ.

އިސްތިއުނާފު ނުކުތާތަކާ [illegible] [illegible] [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި [illegible] [illegible] [illegible]

6. އިސްތިއުނާފު ނުކުތާތަކާ ގުޅޭގޮތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި [illegible] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނުއަސާސީގެ[12] 43 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)، 37 ވަނަ މާއްދާ އަދި 65 ވަނަ މާއްދާއިން ކަށަވަރުކޮށްދޭ ޙައްޤުތައް [illegible] ވަޒީފާއިން [illegible] [illegible] [illegible] ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 28 ވަނަ މާއްދާއިން [illegible] [illegible] [illegible] އަދި ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ [illegible] 6 ވަނަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން [illegible] [illegible] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން [illegible]

---

[10] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީ 2008

[11] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީ 2008

[12] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީ 2008

މައްސަލަ ބެލުމުގެ އިލްތިމާސް ލިބިގެންވާކަމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމާއެކު، ވަކި މުއްދަތުތެރޭގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުގެ އެމައްސަލަ އަދި އެ ޓްރައިބިއުނަލުން މައްސަލާގައި ގޮތުން ބަލައި ފައިސަލާ ކުރަންޖެހޭނެ މައްސަލަތަކެއްކަމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމުން އިއްތިފާޤުކުރަމެވެ.

7. ސަރުކާރުން ކުރި ސުވާލަކަށް ޖަވާބުދެމުން އިޙްސާން ސަޢީދުގެ ހާޒިރުވުން ބުނެފައިވަނީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނިންމުން ޤާނޫނީގޮތުން ރަނގަޅުނޫންކަމަށް ދެކޭކަމަށް ނަމަވެސް އެއީ އެ ނިންމުން އިސްތިއުނާފު ނުކުރެވޭނެ، [illegible] މައްސަލާގައި [illegible] ގޮތް ކަނޑައެޅިފައިވާކަން [illegible] ސީދާ ކޯޓަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅުމަށްޓަކައި ކަމަށެވެ. ނަމަވެސް ސީދާ ކޯޓަށް މައްސަލަ ނުހުށަހެޅޭނެކަމަށް ނިންމި ނިންމުން ކަނޑައެޅިފައިވާކަމަށް ޓްރައިބިއުނަލުން، އިހްސާން ސަފީރު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި މައްސަލަ ޤާނޫނުގެ މަރުޙަލާގައި ބެލުމުން ޤާނޫނުގެ ގޮތުން ވެސް މި މައްސަލަ އިސްތިއުނާފުކޮށް ހުށަހެޅިދާނެކަމެވެ.

ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު[13]

8. ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ[14] 4 ވަނަ ބާބުގައި ހިމެނޭ މާއްދާއެއްކަމުގައިވާ، 34 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އިސްތިސްނާގައި، އެޤާނޫނުގެ[15] 6 ވަނަ އިސްތިސްނާގެ ގޮތުގައި ކުރިން، ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ އަންނަނިވި ގޮތަށެވެ.

"ތިރީގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ހާލަތްތަކުގައި މި ބާބުގައިވާ މާއްދާތަކުން އިސްތިސްނާ ވާނެއެވެ."

އަދި ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ[16] 34 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ 6 ވަނަ ނަންބަރުގައި "ހިންގުމުގެ އިސް މަޤާމުތަކުގައި ތިބި މީހުން" ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އެހެންކަމުން ހިންގުމުގެ އިސްމަޤާމުތަކުގައި ތިބި މީހުން 4 ވަނަ ބާބުގައި ހިމެނޭ މާއްދާތަކުން އެއްކޮށް އިސްތިސްނާކޮށްފައިވާކަން އެނގެއެވެ.

---

[13] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

[14] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

[15] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

[16] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

9. ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމާ ގުޅިގެން ސަބަބުތައް އުޞޫލުތައް ގޮތް ކަންކަން ބަޔާންކޮށްދެނީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ[17] 28 ވަނަ މާއްދާގައެވެ. މި މާއްދާ އަކީ އެ ޤާނޫނުގެ 4 ވަނަ ބާބުގައި ހިމެނޭ މާއްދާއެކެވެ. އެގޮތުން 28 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި އަންނަނިވި ފަދައިން ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

> "ނޮޓިސް ދިނުމަށްފަހު، ނުވަތަ ނޮޓިސް ދިނުމަކާ ނުލައިކަމުގައިވެސް، މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވޭނީ، އެ ވަޒީފާއިން އޭނާ ވަކިކުރުމަށް އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް ކަމުގައި ވަޒީފާ އަދާކުރުމުގައި ޤާބިލުކަން ނެތުމާއި، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ކުރިން އޭނާގެ ޢަމަލުތަކާއި މަސައްކަތް، ޤާނޫނީ ގޮތުން ކަށަވަރުކުރެވޭ ބައެއް އެނގެން ލިބިގެންވެއެވެ..."

މިފަދައިން އެ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްދީފައިވީނަމަވެސް، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނަށް[18] 6 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ކުރިން، ހިނގުމުގެ އިސްލާހުކުރުމުގައި ބެލި މިހާރު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމާގުޅިގެން އެކަމުގެ ސަބަބު، އެ ޤާނޫނުގެ 28 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް އަން ހުށަހެޅުއްވުން އެކަށައެވެ.

10. ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނަށް[19] 6 ވަނަ އިސްލާހު ގެނެސް ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރެވުނީ 22 ސެޕްޓެމްބަރު 2020 ގައެވެ. އެ އިސްލާހުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެޤާނޫނުގެ 13 ވަނަ މާއްދާ ފަދައިން، ދެންނެވި މާއްދާތަކާ އަމަލުކުރަންފަށާނީ ޤާނޫނު ފާސްކޮށް، ތަސްދީޤުކޮށް، ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެންނެވެ. މި އިސްލާހުގައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ[20] 34 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ފުރަ ޢިބާރާތް އަންނަނިވި ފަދައިން އިސްލާހުކުރެވިފައެވެ.

> "ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހާލަތްތަކާއި މި ޤާނޫނުގެ 32 ވަނަ މާއްދާއާއި 37 ވަނަ މާއްދާއާއި 38 ވަނަ މާއްދާއިން އިސްތިސްނާވާނެއެވެ."

---

[17] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

[18] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

[19] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

[20] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

ޢަމަލުކުރުން 22 ސެޕްޓެމްބަރު 2020 އިން ފެށިގެން، އެ ޤާނޫނުގެ 34 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަރާތްތަކަށް، އެ ޤާނޫނުގެ 4 ވަނަ ބާބުގައިވާ އެންމެހާ މާއްދާތަކުން އިސްތިސްނާވެގެން ނުވާނެކަމާއި، އެފަރާތްތަކަށް އިސްތިސްނާވެގެންވަނީ ހަމައެކަނި އެ ޤާނޫނުގެ 32 ވަނަ މާއްދާއާއި 37 ވަނަ މާއްދާއާއި 38 ވަނަ މާއްދާއިންކަން އެނގެއެވެ. ޢަމަލުކުރުން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމާގުޅޭގޮތުން ސަރުކާރު ހަރަކާތްތަކުގެ ކަންކަން ބަޔާންކޮށްދެނީ، އެ ޤާނޫނުގެ 28 ވަނަ މާއްދާއިން، "ހިންގުމުގެ އިސް [illegible] ދިޔައީ" 22 ސެޕްޓެމްބަރު 2020 އިން ފެށިގެން އިސްތިސްނާވެގެން ނުވާކަން ވަރަށް ސާފުކޮށް އެނގެއެވެ.

ތަޙުލީލުކުރުން

11. ކޮވިޑް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަމުގައި ކޮވިޑް [illegible] އެކުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބަރާބަރުކުރުމަށް އިމްޕްލޯއީން ސަރުކާރުގެ [illegible] ގޮތުން 18 ޖޫން 2020 ގައި އިމްޕްލޯއީން ސަރުކާރު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމާއި އިމްޕްލޯއީން ސަރުކާރު އަންގާފައިވާގޮތުން ދިޔައީ ހިންގުމުގެ އިސްލާހުތަކަށެވެ. ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ[21] 34 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (6) ވަނަ ނަންބަރުގައި "ހިންގުމުގެ އިސްލާހުތަކުގައި ދިޔައީ" ހިމަނައިން ބަޔާންކޮށްފައެވެ.

12. އިމްޕްލޯއީން ސަރުކާރުގެ ހުއްދައިން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމާ ގުޅޭ ސަބަބުތައް އެންމެ ފުރަތަމަ ހަރަކާތް ވަޒީފާދޭނެ ޖަހައިދީފައިނުވާން، 17 ސެޕްޓެމްބަރު 2020 ތާރީޚުގައެވެ. އެއީ އެ ޤާނޫނުގެ 34 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ފުރަ އިބާރާތް އިސްތިސްނާ ގޮތުގައިހިމެނުމުގެ، ހިންގުމުގެ އިސްލާހުތަކުގައި ދިޔަ ދިޔުން އެ ޤާނޫނުގެ 4 ވަނަ ބާބުގެ

---

[21] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

މާއްދާތަކުން އިސްތިސްނާ ވެގެންވާތީ، މައްސަލަ ހުށަހެޅުނު އިރު، އިޙްސާން ސަޢީދްގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ޝަކުވާ ބެލުމުގެ އިޚްތިޞާޞް ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ލިބިގެން ނުވާނެއެވެ.

13. ނަމަވެސް އިޙްސާން ސަޢީދް ހުށަހެޅި މައްސަލަ ނުބެލޭނެކަމަށް ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމާފައިވަނީ 15 އޮކްޓޯބަރު 2020 ގައެވެ.[22] މި ނިންމުން ނިންމި އިރު، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނަށް[23] 6 ވަނަ އިސްލާހު 22 ސެޕްޓެންބަރު 2020 ތާރީޚުގައި ގެނެވި، އެ ޤާނޫނުގެ 34 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ [illegible] ޢިބާރާތް އިސްލާހުކުރެވި، ޢަމަލުކުރަން ވަނީ ފެށިފައެވެ. އެހެންނަމަވެސް 22 ސެޕްޓެންބަރު 2020 ތާރީޚުން ފެށިގެން ނިންމުމުގެ [illegible] ތަކުގައި ތިބި މުވައްޒަފުން ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 28 ވަނަ މާއްދާއިން އިސްތިސްނާވެގެން ނުވާކަމާއި، އެފަދަ ފަރާތްތައް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމާގުޅިގެން ހުށަހަޅާ ޝަކުވާ ބެލުމުގެ އިޚްތިޞާޞް، 22 ސެޕްޓެންބަރު 2020 ތާރީޚުން ފެށިގެން ލިބިގެންވަނީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ކަން އެނގެއެވެ. އެހެންކަމުން، އެ މައްސަލަ ނުބެލޭނެކަމަށް ނިންމިއިރު މައްސަލަ ބެލުމުގެ އިޚްތިޞާޞް ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ލިބޭތީވެ، އެ މައްސަލަ ނުބެލޭނެކަމަށް އެ ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމާފައިވަނީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނާ[24] ޚިލާފަށްކަން އެނގެއެވެ.

14. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން އެ މައްސަލަ ނުބެލޭނެކަމަށް ނިންމުމުން، އިޙްސާން ސަޢީދް 16 ޑިސެންބަރު 2020 ތާރީޚުގައި ސިވިލް ކޯޓަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅި ނަމަވެސް، އެއީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ[25] 34 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އަށް އިސްލާހު ގެނެވި، ޢަމަލުކުރަން ފަށައިފައިވާއިރު، އެ މައްސަލަ ބެލުމުގެ އިޚްތިޞާޞް ސިވިލް ކޯޓަށް ލިބިގެންނުވާކަން އެނގެއެވެ. އެހެންކަމުން މައްސަލަ ބަލައިދިނުމަށް ސިވިލް ކޯޓުގެ ރަޖިސްޓްރާރު ނިންމި ނިންމުން

---

[22] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު 200-L/INDIV/2020/253 ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމި ނިންމުން (15 އޮކްޓޯބަރު 2020)

[23] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

[24] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

[25] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

އަމުން ބަލައި، އެ ނިންމުމަށް ޢާއިދުކުރި އުސޫލުގެ އިސްތިސްނާގެ ނިންމުން ނިންމާފައިވަނީ ރަނގަޅަށް ކަމުގައި ދެކެމެވެ.

15. ޤާނޫނަކީ އެއްގޮތަކަށް ބައްޓަންކުރެވިފައިވާ ނަފާޛުވާނީ އަބަދުވެސް ކުރިއަށް ހިނގާ (Prospective) އުޞޫލުތަކަށް އެނގޭއެވެ. ޤާނޫނަށް އަންނަ އިސްލާހުތަކުން ވެސް ބާރުއޮތުމުގެ މައްސަލަ ބެލުމުގެ އިޚްތިޞާޞް (Subject-matter jurisdiction) ގުޅިއްޖެނަމަ، އެވަގުތުން ފެށިގެން ހިނގަމުންދާ އަތުކޮށްފައިވާ މައްސަލަ ނިސްބަތްވެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް އިސްތިސްނާ ގޮތުން، ހާއްސަ ހާލަތްތަކުގައި ޤާނޫނު ނުވަތަ މައްސަލަ ސަރީޙަކަށް ހުރިހާ ހިނގަމުންދާ މައްސަލަތަކަށް ޢާއްމުކޮށްފައެވެ. އެ މައްސަލައަކަށް ބެލޭ ނިސްބަތްވާ އެ މައްސަލައެއް ބެލުމުގެ އިޚްތިޞާޞް ލިބި އޮތްގޮތެވެ. އިޚްތިޞާޞް ގުޅިގެންވާ ހިނގުމުން އެ މައްސަލައެއް އަތުވަރުކުރުމުން ބަދަލުވެއްޖެނަމަ، އެކަން ފެށުނުހިސާބުން ޤާނޫނުން އެކަމަށް ކުރުމުން އިޚްތިޔާރާއި ބާކީ ހަވާލުކުރެވިފައިވާ ފަރާތަކުން ކުރު ޖަހައިރު ދެފަރާތްތަކަށް އަދި ޤާނޫނީ އަމަލުކުރާނެއެވެ. ޝަރުޢީ މުރާފަޢާތު ގަވާއިދު ބޭނުންކުރުމުގެ ޤާނޫނު[26] ގެ 12 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގައި "ޤާނޫނު އަސާސީގައި ދަށުން ފިޔަވައި ކުރިއަށް ހިނގާ އުސޫލުން ޤާނޫނުތަކުގެ ޤާނޫނުގެ ބާރުގެ ކުރިން ހިނގާފައިވާ ކަންކަން ހިނގާ އުސޫލުން ޤާނޫނު ހެދުން" ބައްޓަންކޮށްފައި ވާތީ، އިޚްތިޞާޞް ދިނުމަށް އާއްމު ބަލާގޮތުގައި ތަޢާރުފުވެފައިވާ މި އަސާސްގެ ފަދަ އިސްތިސްނާއެއް ޤާނޫނު އަސާސީގައި ދޫކޮށް ކުރިއަށް ހިނގާ އުސޫލުން ޤާނޫނު ހެދުމާއި އިޚްތިޞާޞް ދިނުމާ ގުޅޭ ބަދަލުތަކަށް އިސްތިސްނާއެއް ކަމުގައި ދެކެމެވެ. އަދި އިޚްތިޞާޞް ދިނުމާ ގުޅޭ ޤާނޫނު ފާސްކުރުމުގައި އެ އަސާސީ ފަދަ އިސްތިސްނާއެއް "ޤާނޫނުގެ ބާރުގެ ކުރިން ހިނގާފައިވާ ކަންކަން ހިނގާ އުސޫލުން ޤާނޫނު ހެދުން" ބައްޓަންކޮށްފައިވާ ގޮތުގައި ދެކެމެވެ. އެހެންކަމުން މި ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2020/HC-A/307 ދަޢުވާއާ އާއި، މި ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2021/HC-A/10 ދަޢުވާއާ އާއި، މި ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2021/HC-A/68 ދަޢުވާގައި އިޚްތިޞާޞް އެ ބަދަލުވުމުން މި ކޯޓަށް ލިބިފައިވާ ތަޢާރުފުކުރެވުނު ގޮތުގައި ދެކެމެވެ.

---

[26] ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/2011

16. މި މައްސަލައިގައި އިހްސާން ސަޢީދު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި އުފުލައިފާ ކަންކަމުގެ ތެރޭގައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނިންމުމަކީ (ނަންބަރު 200-L/INDIV/2020/253 "ޓްރައިބިއުނަލުން ބެލެން ނެތް މައްސަލައެއްކަން އަންގާ އެންގުން") ޤާނޫނާ ޚިލާފު ނިންމުމެއްކަމުގައި ކަނޑައަޅައިދިނުމާއި، އަދި އެ ޓްރައިބިއުނަލުން މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުގެ ޙައްޤު އިހްސާން ސަޢީދަށް އޮތްކަމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުން [illegible]، މި ކަންކަމަކީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނިންމުން (ނަންބަރު 200-L/INDIV/2020/253 "ޓްރައިބިއުނަލުން ބެލެން ނެތް މައްސަލައެއްކަން އަންގާ އެންގުން") [illegible] ކަމެއް ނޫނެވެ. އެ ނިންމުމަކީ [illegible] އިހްސާން ސަޢީދުގެ ޙައްޤު [illegible] އިހްސާން ސަޢީދުގެ [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި [illegible] އެނގެއެވެ.

ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުއްރަޢޫފު އިބްރާހީމްގެ ރައުޔު

ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން ޝަހީދުގެ ރައުޔުގެ 15 ވަނަ ނުކުތާ ހިމަނައި ދެންނެވި ނުކުތާތަކާއި ނިންމުމަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދު ކުރަމެވެ.

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒުގެ ރައުޔު

ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން ޝަހީދުގެ ރައުޔުގެ 15 ވަނަ ނުކުތާ ހިމަނައި ދެންނެވި ނުކުތާތަކާއި ނިންމުމަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދު ކުރަމެވެ.

ވީމާ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 02/Cv-C(A)/2021 ނިންމުމުން (ރަޖިސްޓްރާރުގެ ނިންމުން އަޕީލަށްބަލައި ނިންމިގޮތް) އިސްތިއުނާފު ކުރުމުން އިދާރާން ސަޕީރިއާގެ ފާއިތުވުން ހުރިހާކަމެއް ނުކުތާތަކުގެ މައްޗަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، އެ ނިންމުން ބަދަލު ކުރަންޖެހޭ ޝަރުޢީ ނުވަތަ ޤާނޫނީ ސަބަބެއް ނެތްކަމަށް، މި މައްސަލައިގައި ވަޒީފާތަކާ ޖޫރިމަނާއަދާކުރުމުގެ ނިންމުން (ނަންބަރު 200-L/INDIV/2020/253 "ޖޫރިމަނާއަދާކުރުން ބަޔާން ނޯޓް މައްސަލައަކަށް އަންނަ ގޮތުން") އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު މައްސަލައަކީ ނުވަތަ، އިދާރާން ސަޕީރިއާގެ ފާއިތުވުން އެދިފައިވާކަމަށް ވަޒީފާތަކާ ޖޫރިމަނާއަދާކުރުމުގެ ނިންމުމުގައި ޤާނޫނީ ޚިލާފު ނިންމުމެއްކަމުގައި ކަނޑައަޅައި އެ ޖޫރިމަނާކުރުން މައްސަލަ ހަވާލުކުރުމުގެ ބަދަލު އިސްތިއުނާފު ސަޕީރިއާ އެއްކޮށްދިން މި ޤާނޫނުގެ ދެކުނުން ކަނޑައަޅާފައި ޤާނޫނީ ސަބަބެއް ނެތްކަމަށް މި މައްސަލަ ދިރާސާކުރި ހައިކޯޓުގެ ތިން ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލީހުން އިއްތިފާޤުވެވުނެވެ.

- **ޙުކުމް:**

ދެންފަހު، އިސްލާމީ ޝަރީޢަތާއި ނުކުތާތަކުގެ ބަލައިލުމުގައި ކަންތައް އެގޮތުގެ މަތިން ހުކުމްކޮށް، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 02/Cv-C(A)/2021 ނިންމުމުން (ރަޖިސްޓްރާރުގެ ނިންމުން އަޕީލަށްބަލައި ނިންމިގޮތް) ނިންމާފައިވާ ގޮތުން އެއްގޮތަށް ބާޠިލުކުރުމަށް މި މައްސަލަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ބަލާ ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލީހުގެ އިއްތިފާޤުން ކަނޑައަޅައި ޙުކުމްކޮށްފީމެވެ.

މި މައްސަލަ ބަލައި ޙުކުމް ކުރީ:

ފަނޑިޔާރު އަބްދުއްރަޝީދު އިބްރާހީމް

ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދު
(ރިޔާސަތު)

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް